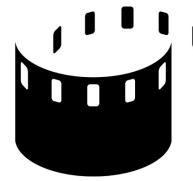

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallof

Museu del Cinema

www.museudelcinema.org

Exposició
1 de juliol
a
29 de setembre
de
2002

Frederic Cabanas

MARILYN
MONROE
LLUM I OMBRA DEL MITE

© 2002 Reproducció i distribució de l'obra d'art de Frederic Cabanas

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallof

Ajuntament de Girona

el Periódico

Exposició temporal

Ajuntament de Girona

Ara fa quaranta anys que Norma Jeane Baker, coneguda mundialment amb el nom de Marilyn Monroe, moria a casa seva en estranyes circumstàncies. La seva mort posava fi sobtadament a la intensa vida d'una actriu a la que el cinema va catapultar al cim de la popularitat. Però de la seva desaparició en va néixer el mite de Marilyn Monroe, que perviu inalterable gairebé mig segle després de la seva mort, sense que el temps hagi erosionat el magnetisme d'aquesta actriu que enguany hagués complert 76 anys.

Frederic Cabanas, artista-pintor, ens redescobreix amb documents, fotografies i objectes del seu Marilyn Monroe Arxiu, les llums i ombres d'un dels grans mites de Hollywood, que va omplir de somnis i felicitat les pantalles de cinema d'arreu del món.

SUMARI

Fitxa tècnica
Guió
Especificacions tècniques
Activitats relacionades

FITXA TÈCNICA

Producció: Museu del Cinema-Col.lecció Tomàs Mallol
Idea i guió: Frederic Cabanas
Disseny: Pepo Rivero
Materials exposats: Marilyn Monroe Arxiu Frederic Cabanas
Realització audiovisuals: Imago Produccions
Guió audiovisual: Frederic Cabanas

■ Membre protector: El Periódico de Catalunya

■ Inauguració: dilluns 1 de juliol de 2002, a les 19.00h
■ Exposició: de l'1 de juliol al 29 de setembre de 2002
■ Horari: de dimarts a diumenge 10.00h a 20.00h.
■ Lloc: sala d'exposicions temporals del Museu del Cinema
■ Entrada: gratuïta

L'INICI

Norma Jeane Baker (Marilyn Monroe) va tenir una infantesa difícil i amb falta d'afecte. El seu pare va desaparèixer només néixer ella, i la seva mare, degut a problemes psíquics va haver de ser internada en un centre psiquiàtric. Norma Jeane, després d'estar en un orfenat, va viure en adopció en varies famílies, on moltes vegades només era volguda per poder cobrar l'ajut que l'estat oferia a la gent que acollia nens amb problemes.

Ja de petita, com un joc entre companys, se li van manifestar bones aptituds d'actriu, representant diferents personatges i, molt aviat, va començar el seu somni d'arribar a ser actriu de cinema. Als divuit anys, mentre treballava en una factoria de material per a l'exèrcit, va ser triada entre les seves companyes per il·lustrar fotogràficament una campanya de suport ciutadà vers les accions bèl·liques dels Estats Units. Aquest va ser el seu debut com a model publicitària i en molt poc temps va tenir una carrera plenament ascendent dins el món de la publicitat, amb el pensament d'obrir-se camí i poder veure realitzat el seu principal objectiu: el cinema.

Dos anys després que fos descoberta pel fotògraf David Conover, el març del 1947, i ja amb el seu nom artístic de Marilyn Monroe, actua en la seva primera pel·lícula. Marilyn, en el seu debut com a actriu, té l'avantatge de gaudir d'una certa popularitat, ja que degut al seu treball com a model, havia aparegut en milers de fotografies de revistes i altres mitjans. A Marilyn, però, la seva obsessió per arribar a ser "algú" en el món del cinema, no la va abandonar mai, així que sense defallir, va anar millorant i desbancant les altres companyes de professió, fins arribar a ser la principal protagonista, convertint-se en els últims anys de la seva carrera, en el mite de Marilyn Monroe.

EL MITE

Sens dubte, a part de ser una persona amb gran poder d'auto-superació, constància i treball, Marilyn Monroe tenia moltes altres raons per esdevenir una "estrella" d'Hollywood. Els fotògrafs, molt abans que la seva imatge arribés a la gran pantalla, ja l'havien descobert i sabien que tenia el do de seduir l'objectiu de la camera. Marilyn en tot moment sabia i podia donar el que la càmera volia; així que quan va arribar a les sales de cinema, no és d'estranyar que la seducció fos tan forta que companys, directors, empresaris i públic en general es quedessin atrapats per la seva imatge amb una atracció fora del normal. La llum que el seu físic desprenia, va crear tot tipus de seguidors fins a arribar a produir-se aquest esclat d'hipnosis i dependència vers ella, que avui només es pot explicar amb la paraula: Mite.

LA LLUM I L'OMBRA DEL MITE

Darrere Marilyn Monroe hi havia una dona molt sensible, fràgil i sobretot tímida, que va conèixer les dues cares de la fama. Ella s'"alimentava" dels seus seguidors, per vèncer les seves pròpies pors i demostrar-se a si mateixa la seva vàlua i al mateix temps omplir el buit que la seva vida emocional va patir. El contrast d'estar ovacionada pels seus seguidors amb la soledat del seu llit, li produïa una inestabilitat emocional, creant-l'hi dependència amb diferents barbitúrics per contrarestar el seu mal estar. Ella, però, sabia que tot el que tenia (popularitat, èxit, estimació, etc.) ho tenia gràcies al seu propi personatge: M.M. Així que ella, l'autèntica Norma Jeane, era una serventa de l'estel·lar Marilyn Monroe, i no podia sortir-se'n ni defallir un sol instant. Tot i això, Marilyn va gaudir d'un públic incondicional que va acceptar tot el que ella deia o feia, tan en la seva vida pública com privada. Així, per exemple, quan es va descobrir que aquella noia que posava nua en un calendari era Marilyn, no només se li va perdonar, sinó que la gent, entenenent la seva falta de recursos econòmics, encara li va aplaudir que ho hagués fet, mentre que en un altre cas hauria representat el final de la seva carrera.

MARILYN I EL CINEMA

Marilyn, en la seva carrera d'actriu, va patir l'encasellament de "la rossa ximpleta" imposat pels estudis cinematogràfics. Aquests estudis, per fer rendible al màxim les seves pel·lícules i coneixent la demanda del públic d'una actriu jove, atractiva i seductora, es procuraven actrius que complissin aquests requisits, i Marilyn va ser la persona ideal per aquest propòsit. Ella, però, també se'n va aprofitar d'aquest fet, ja que la seva meteòrica carrera no s'hauria produït sinó fos per aquells personatges "fàcils" d'interpretar i que al

mateix temps la catapultaven a una popularitat immediata. Marilyn Monroe, quan va haver pujat fins al graó més alt de la fama, es va trobar que el públic també havia fet d'ella un personatge, del qui no n'estava satisfeta. Així que fins al final de la seva vida, va tenir una lluita aferrissada per destruir a "la rossa ximpleta" i canviar el personatge "fàcil" per una actriu capaç d'actuar seriosament.

ELS RECORDS

La Marilyn feta mite crea en el seu públic la necessitat de "posseir" part d'ella; i així, la societat, ha inventat diferents Marilyn-Mites perquè els seus seguidors puguin satisfer les seves necessitats. Aquests fragments de Marilyn-Mites són tot allò que d'ella esdevé (pel·lícules, enregistraments musicals, fotografies...) més altres "souvenirs" que la indústria consumista crea segons les tendències de la demanda, com poden ser nines de porcellana, calendaris, segells, rèpliques del seu vestuari, o qualsevol altre objecte on es mostri la seva imatge. En tota aquesta amalgama de petits bocins de mite, també s'hi ha afegit la literatura; biografies, estudis, dissertacions de la persona i del fenomen de la seva perpetuïtat. El que és inevitable, és que junt amb tots aquests elements per saciar la necessitat col·lectiva per posseir part del mite, el que es fa és alimentar-lo augmentant-lo encara més.

REALITAT O FICCIÓ

Quan Marilyn va morir, la matinada del 4 al 5 d'agost del 1962 (ara fa 40 anys), la gent no s'ho podia creure. De la noia que, als ulls del públic ho tenia tot, ara només restava el seu cos sense vida. A Hollywood, i al món sencer, hi va haver un silenci, un silenci de culpabilitat. Llavors es produeix la metamorfosis, el principi d'una altra història, que la fàbrica de fer mites no es va deixar escapar: el record col·lectiu vers Marilyn Monroe.

En una revista americana, uns mesos després, F. Friedman escrivia: «Si vivia creient en quelcom, era amb la desesperada consciència que el que més volia en aquest món era tenir amor... Va lluitar fins el final per oblidar que durant la major part de la seva vida havia estat una nena perduda, espantada i insegura; i quan la pau seguia sense aparèixer, als trenta-sis anys, va desaparèixer en un sospir, ignorant com l'enyoraria el món sencer». Potser la seva mort —el seu "preu" —, va ser com un cruel i inevitable final d'una tendra pel·lícula d'amor.

AUDIOVISUAL

En la mateixa sala de l'exposició, es projecta sense fi un audiovisual de 15 minuts que recull fragments d'alguns dels aspectes més destacats de la vida de Marilyn Monroe. Frederic Cabanas, fan-col·leccionista de Marilyn Monroe, que ha comissariat l'exposició, reviu diferents etapes de la vida de Marilyn. Imatges, pel·lícules, cançons, reportatges, aplegats en el seu *Marilyn Monroe Arxiu*, es mostren en aquest audiovisual.

Apareixen en aquest audiovisual fragments de reportatges sobre la Marilyn de jove, escenes d'algunes de les seves pel·lícules més populars ("La tentación vive arriba", "Con faldas y a lo loco", "Los caballeros las prefieren rubias", "Bus Stop", "El príncipe y la corista", "Vidas rebeldes", etc.), reportatges de Marilyn a Sunset Boulevard, a Corea, en algun dels seus casaments, a la festa d'aniversari del president Kennedy, i de la seva mort

«Comprenia la fotografia, i sabia en que consistia una gran fotografia —no la tècnica, sinó el contingut—... estava més còmode davant d'una càmera que allunyant-se d'ella... era completament creativa... » (Richard Avedon, fotògraf que va treballar amb Marilyn Monroe)

«Els fotògrafs eren els seus col·laboradors davant el públic; els que van reconèixer que ella era la reina de l'estètica quan es quedava quieta. (...) Qui mira una fotografia de Marilyn Monroe li sembla sentir la seva veu íntima, com un so que transmet el seu profund coneixement i el seu domini absolut del medi». (Graham McCann, escriptor)

«Jo no vull els diners, jo només vull que em compreguin i m'estimin» (Marilyn Monroe)

«La lluita contra la timidesa és, en cada actor, més forta del que ningú pot imaginar. Existeix un censor dintre de cada u que ens diu fins on podem deixar-nos anar, com un nen jugant. Sóc de les persones més tímides del món» (Marilyn Monroe).

«No sóc capaç d'aprendre'm les paraules per si mateixes. He d'aprendre els sentiments» (Marilyn Monroe)

«...utilitzava la seva pròpia experiència per tot, s'introduïa en si mateixa per treure quelcom únic i extraordinari. Li mancava la tècnica. Era tot veritat; només era Marilyn. Però era Marilyn augmentada. Trobava coses, coses sobre la condició de la dona dintre de si mateixa» (John Huston)

«La seva bellesa era tan fresca i la seva personalitat tenia tal combinació d'infantil i de vulnerable que, encara que la seva mort prematura sigui una tragèdia, no puc evitar pensar que potser ha estat digna i que mai haurà de sentir els estralls que el temps ens porta a la resta» (Margot Fonteyn)

ESPECIFICACIONS TÈCNIQUES

- Exposició ocupa la Sala d'exposició Permanent del Museu del Cinema: 120 m²
- L'exposició està formada per material divers relacionat amb Marilyn Monroe, la seva vida, la seva filmografia i la seva imatge com a mite cinematogràfic d'aquests darrers 40 anys:
 - 5 cartells originals de pel·lícules
 - 21 fotografies de gran format
 - 121 fotografies diverses de petit format
 - I molts altres objectes i material relacionats amb el mite de Marilyn Monroe, com: llibres monogràfics sobre Marilyn d'arreu del món i de totes les èpoques, discos de Marilyn Monroe, revistes i premsa de l'època, partitures, postals, pins, calendaris, nines Marilyn Monroe, revistes relacionades amb imatges de la Marilyn Monroe en 3-D, material original de la confecció de llibre "Marilyn Monroe 3-D", foto signada per Billy Wilder, foto signada per Xavier Cugat, segells d'arreu del món amb imatge de la Marilyn Monroe, matasegells, cartes, monedes, puzzles, Plat de ceràmica
- Un audiovisual (15 minuts de durada) de producció pròpia on es recullen fragments de la vida pública i privada de Marilyn Monroe.
- Frederic Cabanas (Sant Cugat del Vallès, 1954), artista, pintor, escultor, músic i fotògraf és propietari del Marilyn Monroe Arxiu Frederic Cabanas, considerat internacionalment com un dels fons bibliogràfics més complets i exhaustius dedicats a Marilyn Monroe, amb més de 1.500 volums. Com a autor, y a banda de nombrosos articles de premsa, ha publicat diversos llibres dedicats a l'actriu, entre els que destaquen: "Marilyn Monroe, una bibliografia" (1992) i "Marilyn Monroe 3-D. Fotografia estereoscòpica" (2002).

ACTIVITATS RELACIONADES

En relació a l'exposició temporal s'ha programat un cicle de quatre projeccions cinematogràfiques en versió original subtitulada relacionades amb Marilyn Monroe:

3 setembre: *Gentlemen prefer blondes/ Los caballeros las prefieren rubias* de Howard Hawks (1953). VOSE.

10 setembre: *The seven years itch/ La tentación vive arriba* de Billy Wilder (1955). VOSE.

17 setembre: *Some like it hot/ Con faldas y a lo loco* de Billy Wilder (1959). VOSE.

24 setembre: *The misfits/ Vidas rebeldes* de John Huston (1961). VOSE.

LLOC: Cinema Truffaut, c/ Portal Nou, 7- Girona

HORA: 22.30h

ENTRADA: 4'5 EUROS **ENTRADA REDUÏDA:** 3'5 EUROS

ENTRADA Club d'Actors del Museu del Cinema: 2'5 EUROS

COL.LABORA: Cinema Truffaut